

Dấu Chấm Trên Đầu Chữ I

Lê Chiêu Giang

*C'était, dans la nuit brune
Sur Le clocher jauni
La lune
Comme un point sur Le " I " ...
Alfred de Musset*

Như những cô học trò nhỏ, áo trắng điệu đà tha thướt, tôi còn có thêm giọng nói êm êm, thanh thoát và dịu dàng. Chúng tôi, những cô thiếu nữ đẹp như trăng, sáng rõ và líu lo những khi tới lớp, những lúc tan trường... Thầy đứng lớp Kim Văn, hai lần một tuần. Chúng tôi chờ giờ của Thầy, như đợi chờ để được nghe những vần thơ trác tuyệt và để học trong cuốn sách đặc sắc, mỏng, nhưng tràn đầy những nét tinh hoa... Thầy không giáo điều, không nhất định cứ giảng dạy đúng theo chương trình của Bộ Giáo Dục đưa ra. Những thứ mà với chúng tôi đã gần như nhàm chán. Ngoại trừ có lần Thầy giảng và bàn rất vui, rất dí dỏm về Tây Môn Khánh và Phan Kim Liên trong Kim Bình Mai... Giáo Sư, mà Thầy trông rất giang hồ. Tóc dài với áo Pull, quần Jean. Vừa giảng thơ văn, Thầy vừa hút thuốc, loại thuốc trong pipe, đã làm đám học trò chúng tôi ghiền luôn cái hương rất thơm tho, nồng nàn. Thầy thả đầy khói trên bục giảng trông lãng đãng, đẹp và hay hay... Thầy lái xe bạt mạng, len lách với xe học trò ngay trong sân trường. Đám thiếu nữ chúng tôi bàn về Thầy nhiều hơn nói về... Cao Bá Quát hay Nguyễn Công Trứ...

Không biết Thầy để ý tôi từ bao giờ. Chỉ biết khi giảng bài, Thầy không nhìn ai khác, mà mắt cứ hướng về phía tôi, cô bé ngồi bàn cuối lớp. Mắt Thầy đưa xuống tận chỗ tôi ngồi như một tín hiệu bí mật, một tín hiệu chắc phải là vô cùng thâm kín. Cũng có khi tôi tinh nghịch, liếc đôi mắt đẹp, "kên kên" lại Thầy chút xíu. Thầy thì "thâm kín", "bí mật", mà cả lớp như biết hết, để theo dõi, rồi bàn tán, rồi xôn xao... Có đứa còn lên viết tên Thầy bên cạnh tên tôi trên bảng, trong giờ ra chơi. Tôi ngượng ngùng, tính chuyện đổi trường cho niên học mới. "Đổi trường", cũng vì tôi phải thuận theo ý của Ba Mẹ. Trường cũ, nơi toàn những đứa vừa học vừa chơi. Có đứa vui tay, còn tính thêm cả chuyện múa bút, sa đà vô những giấc mơ hải hùng, đầy tai ương. Mộng làm... Văn hào hay Thi sĩ.

Ba Mẹ bắt tôi ghi tên học trường của những vị Linh Mục, những Ông Cha "dễ sợ" và có khi còn thêm cả "dễ ghét", của tụi học trò. Tiện thể, tôi cũng nghĩ, nếu cứ theo học dưới "Mái trường rong chơi" này, thì thi rớt và học dốt là điều không thể tránh. Bởi đi thi thì không phải chỉ có môn Kim Văn của Thầy.

o O o

Tôi gặp lại Thầy ngay lớp mới, của trường mới. Chỉ sau 3 tháng Hè rời xa trường cũ. Là một Giáo Sư xuất sắc, trường nào cũng muốn Thầy đứng lớp. Tôi chỉ ngạc nhiên khi Thầy chẳng thắc mắc chút nào, lúc nhìn thấy tôi đứng vo vo vạt áo trắng, cúi đầu ngượng ngập chào Thầy. Và trong đôi mắt, tôi thấy thơ ngược nhìn Thầy với mọi thứ dấu hỏi... Nhất là tôi đã không dám nghĩ, Thầy tìm dạy đúng lớp tôi mới học, lại chính chỉ vì... tôi?

Tiếng Pháp, một ngôn ngữ đẹp như văn chương, và bâng bặc như một tiếng hát. Hôm nay, trong khói thuốc ngạt ngào và vãn bằng một giọng đam mê, đầy chất Thi Sĩ. Thầy đọc cho cả lớp nghe bài "Ballade à la lune" của Alfred de Musset.

*C' était, dans la nuit brune
Sur Le clocher jauni
La lune
Comme un point sur le " i " ...*

*Trăng chơi vui
Trong một đêm nâu
Trên tháp chuông vàng
Mặt trăng tròn
Như dấu chấm trên đầu một chữ " i "*

Giọng Thầy quyến rũ và truyền cảm đến nỗi tôi nhìn ra vầng trăng sáng rực rỡ trong mắt Thầy. Đôi mắt bí ẩn của trăng soi, đôi mắt chỉ nhìn thấy riêng có tôi, qua làn khói thuốc mờ ảo, cùng với những bài giảng cũ, mới...

Cảm động vì bài thơ thì ít mà bởi giọng miên man của Thầy thì nhiều, tan lớp rồi mà tôi vẫn cứ ngồi ngẩn ngơ nơi cuối lớp. Thầy bước xuống khi chỉ còn có một mình tôi. Khoan thai, Thầy cúi xuống thờ lên tóc tôi, cùng với một lời... triu mến. Thầy bỏ về rồi, mà tôi còn ngồi bàng hoàng với những cảm giác lạ lùng, không hiểu... Đêm đó tôi ngủ với mùi thuốc của Thầy thơm nhẹ nhàng trên tóc, ngủ với mùi hương dịu dàng mà Thầy đã thờ trên mái tóc rất dài, đẹp mượt mà.

o O o

Tôi tham dự buổi vinh danh những Thầy, Cô giáo cũ chỉ vì ham vui, và tiện thể cho một số công việc sau đó. California những ngày chớm Xuân, dọc theo những freeway tôi ngang qua, là rất nhiều hoa đang chớm nở. Nắng của sáng sớm rực rỡ, luôn làm tôi cảm thấy đời sống đầy ắp những tươi vui và mời gọi. Với lòng hân hoan đó, tôi rộn rã hàn huyên cùng bạn bè cũ, mới, trong buổi họp mặt rất đông thiên hạ.

Tôi đã không nhận ra là ai, cho đến khi Thầy phải tự giới thiệu lại cả họ, lẫn tên. Riêng Thầy, Thầy ra tôi bởi giọng nói. Âm thanh của những líu lo ngày xưa, thuở đi học, giờ vẫn chưa nhiều thay đổi. Đứng trước mặt tôi, không còn cái vẻ giang hồ, lang bạt của người thầy cũ. Lưng Thầy hơi cong xuống, cho tôi nhìn ra sự xô lệch nhanh chóng của đời người. Thêm mái tóc thưa thớt, bạc trắng và đặc biệt là tiếng nói. Cái âm thanh khàn đục làm tôi phải khó khăn lắm mới nghĩ ra Thầy đang nói gì.

Trong tất cả những kỷ niệm mà đôi khi tôi nghĩ, nhớ về Thầy. Duy nhất là mùi hương êm ái mà Thầy đã thờ trên tóc tôi, trong một chiều tan lớp. Kèm theo một câu nói đầu đời tôi được nghe, nghe lần thứ nhất, với đầy mê đắm, và chao đảo. Thầy nói có vài câu mà sao tôi thơ thẩn cả một thời gian dài, và cảm xúc đã làm tôi lạnh hết đôi tay mỗi khi nhớ đến. Nhưng cuối cùng, tất cả đã như gió bay đi. Tuổi trẻ, chúng ta dễ quên hết mọi thứ, mọi điều. Như một ánh chớp loé sáng, rồi loảng tan theo cùng với những tung tăng, những vui đùa, và mưa nắng của đời...

Tôi đã không thủy chung theo đôi mắt chìm đắm của Thầy, đôi mắt đẹp như trăng sáng. Tôi cũng đã quên mất giọng trầm ấm, nồng nàn, khi Thầy đọc những vần thơ mơ màng của Alfred de Musset. Tôi mê những bức Tranh. Tôi đã quyết liệt và quyết tâm. Tôi bước những gót chân nhẹ nhàng, rón rén, nhưng vô cùng liều mạng. Theo một người Họa Sĩ tài hoa, dù cho có nghèo nhất thế giới. Chúng tôi đã sống cùng nhau cho đến ngày, chỉ còn có nỗi Chết mới là sự phân chia, mới là lời vĩnh biệt...

o O o

Buổi họp mặt cứ nán nã như chẳng ai còn muốn ra về. Tôi và Thầy bỏ bữa tiệc không muốn tàn, tìm ra một quán nhỏ. Chúng tôi ngồi dưới Trăng, hướng nhìn xa xa là ngôi Thánh Đường đẹp nhất California: Christ Cathedral. Tôi nhắc với Thầy về những buổi học ngày xưa, những bài thơ Thầy hay đọc. Thầy hỏi tôi có còn muốn nghe lại bài thơ về vàng trắng, của những năm tháng cũ?

*“Lune, quel esprit sombre
Promène au bout d’un fil
Dans l’ombre...”*

*“Trăng ơi, hồn tăm tối
Lẳng sâu trên sợi chỉ mong manh
Và, đêm thâu...”*

Tôi nhìn ánh trăng tròn nằm mơ màng trên tháp nhà thờ. Tiếng Thầy đọc khàn cảm, lan man về những âm ỉ của quá khứ.

Thầy khóc.

Nước mắt tôi cũng nhạt nhòa. Ánh trăng như chợt tối tăm ướt, theo nước mắt của Thầy, và của tôi.

Trăng như một chiếc lá trong gió đêm, theo cùng với nước mắt. Trăng lung lay qua phải, Trăng vật vờ sang trái...

Trăng.

Rồi chẳng còn có bao giờ nữa, tôi thấy lại Trăng của những ngày tháng cũ.

Ánh Trăng xưa, sẽ mãi mãi không còn đứng giữa đỉnh tháp nhà thờ, như dấu chấm trên đầu của một chữ “I”.

LCG

* Thơ: "Ballade à la lune", Alfred de Musset (1810-1857)
Dịch: Phạm Vũ